

ئەندەر مۇھىم دەنەنە

کەش ئەگەر باش، خراب، گەرم يان سارد بىت، ئەو هەر بەپايسكىل دىت. ساتىك پايسكىلە خورجە پې نامەو بلاڭىراوەكانى دادەنىت، بەھەنگاواخ خىراكانىيەوە لەم مال دەچىت بۇ ئەو مال. ئەمە ھەميشە ئەنگوست بەزۆر زەنگدا دەنیت ھەتا دەرگاكە دەكرىتەوە. ئەم لەدۇرەوە دەتوانىت تەخىينى بىكەت، چۈن دەنگە بەسۆزو ئەفسۇناوېيەكەي ئەو لەھۆل و رارھوی مالەكاندا زايىلە دەداتەوە كە كەمىك بەدەنگى بەرزو خىرا، ھاوار دەكەت: (پۆست) ئەو زۆر جاران، بەپاشنەو يانىش بەنۇوكى پىيالۇكەنانى دەرگاكە دەكرىت ھەتا دانخىرىتەوە. زۆر دەگەمن بىزى پىشت دەرگاكان دەبىت، مەگەر پىيويست بىت نامەيەكى لۆكراو يانىش پاکەتىيکى خىراو گرنگ بەدەستى تەسلىم بىكەت.

چ دهنگ و ئاوازىکى پېلەئەقىن و خۆشەویستىيە، ئەو ساتەي ھاوار دەكەت: (پۆست). دەنگىكى ئافرەتائى وەها كارىگەر كە پىاوا حەيران و شەيداي دەبىت. بۇيە ئەم لەو باوهەريدا بۇ كە نەخىر، هىچ ئافرەتىيەكى دى ناتوانىت، وەها دلگىريو كارتىكەر وشەي (پۆست) دەرىپرىت. لەو ساتەوەي كە ئەم شەيداي دەنگ و شۇخىيەكەي ئەو بۇوه، حەزو مەيلىشى لەرنگى زەردە. چونكە ئۇ چاكەتىيەكى رەنگ شىنى هىلىزەرد لەبەر دەكەت. قەزە درىزۋو زەردە ئالتنىيەكەشى كە بەسەر شان و ملىدا پەخش دەبىتەوە، وينەيەكى جوان و دلگىرى لىدەنەخشىنىت. ھەر بۇيەو لەبەر خۆشەویستىيەكەي بۇ ئەو، چاكەتىيەكى لەو جۇرەي كېرىۋوو كە رەنگە زەردەكەي زۇر ترىشە! كاتىكىش ژنەكەي بەسەر سوورپمانەوە لىيى پرسى: (لەكەنگىيەوە حەزەت لەرنگى زەردە؟!)

بەفيڭتا مىزى وەلامىدەدايەوە:

(هاوسەرى ئازىزم! چ حەزەكان و چ مروۋە خۆشى، شايانى گۆرانى. تەنانەت گۆرانى پەركرىش!) (ئىيى، وا ھەدىسان دەفلەسەفىننەت! لى، ئاگادارىيە كە ھەموو شتىك بەزەرد نەبىنەت!) جارىكىش بەهاوكارەكانى خۆيى وەت: (لەدلەوە ئېرەيى بەخانەنشىن، زۇو خانەنشىن كراوهەكان، بىيكارو تەنانەت پىاوا نەخۆشەكانىش دەبەم، كە ئىيدى بەھەر ھۆيەكەوە بىت، دەتوانى لەمالەوە بىيىنەوە و ھەموو رۆزىك يان گۈيىيان لەدەنگە بەسۇزو ئەفسۇناوېيەكەي دەبىت يانىش رووخسارە فرىشتە ئاساپىيەكەي دەبىن). لەسەرتاواه ھاواكارەكانى پىيپىكەنин، ئۇجا بەشىت و گەھجىان قەبلاند كە رۆزىك وەتى: (نیازم وەھايى كە ئىيدى كار نەكەم! ھەتا منىش بتوانى لەمالەوە بىيىنەوە. ھەموو رۆزىك يان گۈي لەدەنگە بەسۇزەكەي بىگرم، يانىش بەبىنەن ئەو فرىشتەي گەرەكە شاد بە.).

ھاواكارىكى پىيىوت: (بەلى، خۆشەویستى مروۋە كويىر دەكەت! دەي خۇ ئەمەي جەنابىشت يەكلايمەنەيە!) ھاواكارىكى ترى بەجەنگەوە پىيىوت: (شايد لەبەر ئەوەي دەمنگىننەت، بۇيە رۇويت پىيىنادات!) ئىيدى وا لەو كاتەوە جارجارە خۆي بەنەخۆش دەنۇوسىت ھەتا بەبىنەن ئەو فرىشتەي گەرەكە شاد بىت و بېرىكىش لەتكىدا بېھېقىت. بەلام ئەوەي كە لەم پەيوەندىيەدا جىيى سەمەرەو سەرسۇرپمانە دەرىپىن و رىستەكانى ئەم زۇر درىزىن و وەلامەكانى ئەو شۆخەيش كورت و بەپەلە. كاتىكى رىشى پاك تاشىووەو بۇنىكى خۆشىشى لەخۆي داوه، لەسەرخۇ پىيىدەلەتت: "بەيانىيەكى زۇر خۆشت بۇ دەخوازم، ئەي خانە بېرىزەكە) ئەويش زۇر بەپەلە وەلامدەداتەوە: (بەيانى خوت باش!) يان لىيىدەپرسىتت: (نا؟ خانە بېرىزەكەم، ھەموو شتىك لەكەن ئىيەوە تەواوه؟! ئەويش تەنەيا وەلامدەداتەوە: (پىيويستە) و بەتىلە چاوه كەسکە تۆخەكانى كە دل دەرىپىت سەرنجىكى خىرای دەداتى. ئەو سەرنجە برىيسكە ئازارىكى بەدلى دەگەيەننەت. ئەگەر كەش ناخوش بىت، ئەم دەلىت: (چ كەشىكى بىتاقەتكەرە. بەراستى مروۋە دەبىت يان لەمالەوە بىيىنەتەوە يانىش بچىتە سىنەما..) ئەويش بىئەوەي سەرنجى ئەم بىدات وەلام دەداتەوە: (دەي وەها بىكەن!) ئەگەريش كەش خۆش بىت ئەم دەلىت: (ئەمپۇر رۆزىكى زۇر خۆشە. مروۋە دەبىت يان بچىتە سەيران و گۆشت بىزەندىن، يانىش مەلەكرىن..) ئەويش لەوەلامدا دەلىت: (دە وەها بىكەن..؟ بەخدات دەسىپىرم..!).

له‌سی ههفتەی گەشتەکەشیدا لە دوورى دوورەوە، ھەر بىرى لىيەدەكىدەوە و جارجارە خەونى پىيۆدەبىنى. ئەو ساتەي دەپروانىيە دەريايى سەوزى تۆخ و بىرسكەدار دەكەوتە يادى چاوه سەوزە تۆخ و بىرقەدارەكانى، شۆخە نامە بەرەكەي گەپەك. تەنانەت بەيانىيەكى زۇو كە بەرەو رووى نامەبەرە پىاوهكەي شارى ولاٽى گەشتەكەي بۇوە، بىرسكەيەكى خۆشى سەرتاپاي گەرتەوە. ئەگەرچى ئەو نامەبەرە پىياو بۇو و چاكەتى شىنى هىل زەردى لەبەردا نەبۇو! بەلام لەناخىيەوە فريشتنى گەپەكى لەودا دەدى! وينەكەي هاتە بەر چاوانى و دەنگە ئەفسوناوابىيە كارگەرەكەي لەگۈيى ئەمدا زايەلەي دەدایەوە. ئەگەرچى ئەمە تەنبا يادكەرنەوە بۇو، بەلام بەوهىش زۇر خۆشحال بۇو كە بەخەيال دەبىبىنېت و دەنگە ئەفسوناوابىيەكەشى دەبىستىت! كاتىكە هاوار دەكات (پۆست).

كە پاشى سى ههفتەي گەشتەكەيان گەپەنەوە، ھاوسەرەكەي روېشت و لاي دراوسيكەيان، كليلى پۆست و نامەو رۇژنامەكانى هيئا. كات ئىۋارە رۇزى ھەينى بۇو. بويىھ بەوه خۆشحال بۇو كە سېھىنى شەممەيەو بەبىنۇن بۇنى فريشتنى گەپەك شاد دەبىت. تەنانەت نامەو رۇژنامەكان بۇنى ئەويان گرتبوو و ئاسوووە ئارامى دەكەرەوە. ئەوسا ھاوسەرەو مەنداڭەكانى سەرگەرمى جانتاكردنەوە بۇون لەژۇورەكانى دى ئەمېش كەوتە كردنەوە و سەرنجدان و بەكورتى خويىندەنەوە ئامەكانى فەرەنگە جۇراوجۆرەكان. لەپۇژنامەيەكدا چەند دېپى خويىندەوە لەو ساتەدا دەتكۆ لەناكاو چەكۈشىت بەر ئاواچاوانى كەوت. هەستى بەسەرە گېزە كردو وەك سەرى دەرىزى لەدلى ھەلبچەقىيەن. ئازارىكى رۇحى گىنگلى پىداو نىكەرانى كرد. بەلام ھېشتاكە بەھو ھىۋاپە بۇو، ئەوهى كە خويىندىيەوە لەخەون و يان خەيالدا بىت. بويىھ ناچار چەند جارى دېشى خويىندەوە. موچرەكە بەلەشيدا هات و ھەستى بەسەرما كرد. ئەو كورتە ھەوالە هەتا سەر ئىسىقان ۋانى پىكەياندۇ نىكەرانى كرد: (كچە گەنج و نامەبەرەكەي گەپەك، بۆتە قوربانى شالاۋى سېكىسىي كەسىك). بارودۇخى دەررۇنىي خرالپ تىكچوو. بويىھ بۇ چارەسەركەن نىيرداوتە كلىينىكى تايىبەتى) رووخسارى خستە سەرەرددو لەپى دەستەكانى و بۇ ماوهىيەكى درېز چاوهكانى نۇوقاند. ھەمۇ بىرەورىيەكانى فريشتنى گەپەك هاتنەوە پىش چاوه نۇوقاوهكانى، بالا شۆخەكەي و رووخسارە فريشتنە ئاساكەي. چاكەتە شىن و هىل زەردەكەي بەرى و قىزە درېز ئائتونىيە پەخش بۇوهكەي بەسەر شان و مليدا. چاوه سەوزە تۆخە بىرسكەدارەكانى و ئەوجا دەنگە بەسۆزە ئەفسوناوابىيە ژنانىيە ئاسكەكەي لەگۈيىدا زايەلەي دەدایەوە كە ھاوارى دەكەرد: (پۆست) وشەي پۆست، سەد بارەو ھەزار بارە دەبۇوە. لەبر خۇوە پېتىنە دەكەردو بىرى لەو دەكەرەوە بەچەپىكىك گولى زەردەوە سەردانى بكت. نەيدەتوانى بەر بەھاستى كې بۇو بوركان ئاسايى ئەم ھەمۇ ماوهىيە خۆشەويىستى بىيەنگىيەي بىرىت، بويىھ چەند تكە فرمىسەك بەسەر روومەتەكانىدا خزانە خوارەوە بۇ سەرمىزەكە. دەنگى ژنەكەي لەژۇورەكەي پەناوه بەئاگاي ھىتايەوە: (رالف، دەتوانېت قاوهەيەك بکەيت..؟).

بەپۇژنامەكە تەپايى سەر مىزەكەي سېرى و وەلامىداوە: (بەلى دەيکەم.. فريشتنەكەم..!).